

EUROPSKA KOMISIJA

GLAVNA UPRAVA ZA PRAVOSUĐE I ZAŠTITU
POTROŠAČA GLAVNA UPRAVA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE,
INDUSTRIJU, PODUZETNIŠTVO TE MALA I SREDNJA
PODUZEĆA

Bruxelles, 8. ožujka 2021.
REV3 – zamjenjuje obavijest
(REV2) od 3. srpnja 2020.¹

OBAVIJEST SUDIONICIMA

POVLAČENJE UJEDINJENE KRALJEVINE I PROPISI UNIJE O PRAVU TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

Ujedinjena Kraljevina napustila je Europsku uniju 1. veljače 2020. i postala „treća zemlja”.² U Sporazumu o povlačenju³ predviđeno je prijelazno razdoblje koje je isteklo 31. prosinca 2020. Sporazumom o povlačenju u nekim su slučajevima predviđene i odredbe o razdvajanju na kraju prijelaznog razdoblja.

Tijekom prijelaznog razdoblja Europska unija i Ujedinjena Kraljevina pregovarale su o Sporazumu o trgovini i suradnji, koji je potpisan 30. prosinca 2020.⁴ i koji se privremeno primjenjuje od 1. siječnja 2021.⁵

Sve zainteresirane strane, a posebno gospodarski subjekti, podsjećaju se na pravnu situaciju koja će nastati nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Savjet sudionicima:

Zbog posljedica navedenih u ovoj obavijesti, društvima koja su registrirana u Ujedinjenoj Kraljevini i imaju središnju upravu ili glavno mjesto poslovanja u EU-u posebno se savjetuje da:

Napomena:

Ova se obavijest ne odnosi na:

¹ REV3 pojašnjava da Sporazum o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine ne mijenja pravne učinke završetka prijelaznog razdoblja.

² Treća zemlja jest zemlja koja nije država članica Europske unije.

³ Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 7.) („Sporazum o povlačenju”).

⁴ Sporazum o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane, SL L 444, 31.12.2020., str. 14.

⁵ SL L 1, 1.1.2021., str. 1.

- protumonopolsko pravo EU-a i pravo EU-a o spajanju trgovačkih društava (napominjemo da povlačenje Ujedinjene Kraljevine ne utječe na primjenu protumonopolskih pravila EU-a i pravila EU-a o koncentracijama ako su ispunjeni kriteriji nadležnosti);
- europsko međunarodno pravo o nesolventnosti;
- radno pravo EU-a, uključujući propise o europskim radničkim vijećima.

Za navedena područja pripremaju se ili su već objavljene druge obavijesti⁶.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja propisi Unije u području prava trgovačkih društava prestaju se primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu. Posljedice toga navedene su u nastavku. **Sporazum o trgovini i suradnji, konkretno njegove odredbe o tretmanu ulagača na nacionalnoj razini i obuhvaćenim poduzećima s obzirom na njihovo osnivanje i poslovanje,**⁷ ne mijenjaju pravne učinke navedene u nastavku.

1. DRUŠTVA KOJA SU OSNOVANA U UJEDINJENOJ KRALJEVINI

Slobodom poslovnog nastana, utvrđenom u članku 54. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), osigurava se, među ostalim, priznavanje u cijeloj Uniji društva osnovanog u jednoj državi članici.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja trgovačka društva osnovana u Ujedinjenoj Kraljevini jesu trgovačka društva treće zemlje i stoga neće biti obuhvaćena člankom 54. UFEU-a. Stoga, u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije, države članice nisu obvezne priznavati pravnu osobnost (a time i ograničenu odgovornost) tih trgovačkih društava registriranih u Ujedinjenoj Kraljevini koja imaju središnju upravu ili glavno mjesto poslovanja u državama članicama EU-a. Trgovačka društva osnovana u Ujedinjenoj Kraljevini mogu se priznavati u skladu s nacionalnim pravom svake države članice (pravila međunarodnog privatnog prava o trgovačkim društvima i materijalno pravo trgovačkih društava koje će biti primjenjivo) ili u skladu s međunarodnim ugovorima. Kao posljedica toga, ovisno o primjenjivim pravilima nacionalnog ili međunarodnog prava, moguće je da takva trgovačka društva neće imati procesnu legitimaciju u EU-u te da će dioničari osobno odgovarati za dugove društva.

Ako se **podružnice trgovačkog društva osnovanog u Ujedinjenoj Kraljevini nalaze u državama članicama EU-a**, smatraju se podružnicama trgovačkih društava iz trećih zemalja te se u skladu s time primjenjuju pravila koja se odnose na podružnice trgovačkih društava iz trećih zemalja.

2. PRAVO TRGOVAČKIH DRUŠTAVA EU-A

Direktivom (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava⁸ određena su pravila o, među ostalim,

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_hr

⁷ Usp. članak SERVIN.2.3. (Nacionalni tretman) Sporazuma o trgovini i suradnji.

⁸ SL L 169, 30.6.2017., str. 46.

osnivanju⁹, održavanju i promjeni temeljnog kapitala¹⁰. Direktiva (EU) 2017/1132 primjenjuje se na društva s ograničenom odgovornošću koja su osnovana u skladu s nacionalnim pravom država članica. Nakon isteka prijelaznog razdoblja ta se pravila više se ne primjenjuju na Ujedinjenu Kraljevinu. Prema tome, sudionici, uključujući zaposlenike, vjerovnike i ulagače koji posluju s trgovačkim društvima Ujedinjene Kraljevine ne mogu se osloniti na ta pravila EU-a. To znači da se, na primjer, na društva iz Ujedinjene Kraljevine više neće primjenjivati pravila EU-a o obveznom otkrivanju određenih informacija društva iz poslovnog registra (npr. isprave i podaci u vezi s osnivačkim aktima i aktima o imenovanju i razrješenju te podaci o osobama koje zastupaju društvo, o likvidaciji društva i promjeni sjedišta).

3. PREKOGRANIČNA SPAJANJA

U Direktivi (EU) 2017/1132 predviđena su i postupovna pravila za prekogranična spajanja društava kapitala. Ta se pravila primjenjuju na društva kapitala koja su uređena nacionalnim pravom država članica i navedena u Prilogu I. toj Direktivi¹¹.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja ta se pravila ne primjenjuju na Ujedinjenu Kraljevinu¹². Ako je prekogranično spajanje u koje je uključeno društvo osnovano u Ujedinjenoj Kraljevini u tijeku nakon isteka prijelaznog razdoblja, na to se spajanje od isteka prijelaznog razdoblja primjenjuju (nacionalna) pravila za spajanja s trgovačkim društvima s poslovnim nastanom u trećim zemljama.

4. PRAVA I SUDJELOVANJE DIONIČARA

Direktivom 2007/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o izvršavanju pojedinih prava dioničara trgovačkih društava uvrštenih na burzu¹³, određuju se pravila za izvršavanje pojedinih prava dioničara, obveze transparentnosti i odgovornosti dioničara (npr. praćenje trgovačkog društva u koje se ulaže, glasovanje itd.). Direktiva 2007/36/EZ primjenjuje se na društva koja imaju sjedište u državi članici i čije su dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu koje se nalazi ili posluje u državi članici¹⁴. Nakon isteka prijelaznog razdoblja pravila EU-a o pravima i sudjelovanju dioničara više se ne primjenjuju na društva koja imaju sjedište u Ujedinjenoj Kraljevini ili koja su uvrštena samo na burzu u Ujedinjenoj Kraljevini.

Preporuke Komisije 2005/162/EZ¹⁵ i 2004/913/EZ¹⁶ odnose se na neovisnost

⁹ Glava I. poglavlje II. Direktive (EU) 2017/1132.

¹⁰ Glava I. poglavlje IV. Direktive (EU) 2017/1132.

¹¹ Članak 87. stavak 1. Direktive (EU) 2017/1132.

¹² Upućivanje na oblike društava u Ujedinjenoj Kraljevini iz Priloga I. Direktivi (EU) 2017/1132 postaje zastarjelo.

¹³ SL L 184, 14.7.2007., str. 17.

¹⁴ Članak 1. stavak 1. Direktive 2007/36/EZ.

¹⁵ Preporuka Komisije 2005/162/EZ od 15. veljače 2005. o ulozi neizvršnih direktora ili članova nadzornih odbora uvrštenih dioničkih društava i o komisijama upravnog ili nadzornog odbora, SL L 52, 25.2.2005., str. 51.

¹⁶ Preporuka Komisije 2004/913/EZ od 14. prosinca 2004. o uvođenju primjerenog sustava naknada za direktore uvrštenih trgovačkih društava, SL L 385, 29.12.2004., str. 55.

članova uprave i primitke direktora. Riječ je o preporukama koje se odnose na neovisnost članova uprave društva od društva i većinskog dioničara, osnivanje odbora za imenovanja, primitke za rad i reviziju te na primitke direktora u trgovačkim društvima uvrštenima na burzu. Preporuke se primjenjuju na trgovačka društva uvrštena na uređena tržišta EU-a¹⁷. Nakon isteka prijelaznog razdoblja te se preporuke više ne primjenjuju na društva iz Ujedinjene Kraljevine ni na trgovačka društva koja su uvrštena (samo) na burzu u Ujedinjenoj Kraljevini.

5. PONUDE ZA PREUZIMANJE

Direktivom 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ponudama za preuzimanje¹⁸ utvrđuju se pravila za ponude za preuzimanje kada se svim ili nekim vrijednosnicama trguje na uređenom tržištu u jednoj ili više država članica¹⁹. Nakon isteka prijelaznog razdoblja ako se vrijednosnicama trguje u Ujedinjenoj Kraljevini, ta se Direktiva više ne primjenjuje. Ako je ponuda za preuzimanje u tijeku nakon isteka prijelaznog razdoblja, na tu će se ponudu od isteka prijelaznog razdoblja primjenjivati nacionalna pravila za ponude za preuzimanje.

6. SUSTAV POVEZIVANJA POSLOVNIH REGISTARA (BRIS)

Poslovni registri država članica međusobno su povezani sustavom za međusobno povezivanje (BRIS) putem središnje europske platforme²⁰. Određene bitne informacije o društvima s ograničenom odgovornošću u EU-u, kako su pohranjene u poslovnim registrima država članica, javno su dostupne na europskom portalu e-pravosuđe.²¹ Nakon isteka prijelaznog razdoblja podaci iz registra trgovačkih društava Ujedinjene Kraljevine više se ne razmjenjuju putem BRIS-a niti im se može pristupiti putem europskog portala e-pravosuđe.

7. OBLICI EUROPSKIH DRUŠTAVA

- **Europsko trgovačko društvo (SE)**²² mora imati registrirano mjesto poslovanja u EU-u, u istoj državi članici u kojoj se nalazi njegovo sjedište²³. Nakon isteka prijelaznog razdoblja SE-ovi koji imaju registrirano mjesto poslovanja u Ujedinjenoj Kraljevini više nemaju status SE-a. Priznavanje takvih društava od strane države članice EU-a bilo bi moguće samo pod istim uvjetima kao i za druga društva osnovana u Ujedinjenoj Kraljevini (vidi odjeljak 1. ove Obavijesti).

U skladu s člankom 2. Uredbe (EZ) br. 2157/2001, SE-ovi mogu osnovati društva ili druga pravna tijela koja su osnovana u državi članici EU-a te su registrirana i imaju sjedište u EU-u. Nakon isteka prijelaznog razdoblja društva osnovana u Ujedinjenoj Kraljevini ne mogu sudjelovati u osnivanju SE-a. SE-ovi koji nakon

¹⁷ Odjeljci 1.1. i 2.1. Preporuke 2005/162/EZ, odjeljci 1.1. i 2.2. Preporuke 2004/913/EZ.

¹⁸ SL L 142, 30.4.2004., str. 12.

¹⁹ Članak 1. stavak 1. Direktive 2004/25/EZ.

²⁰ Članak 22. Direktive (EU) 2017/1132.

²¹ https://e-justice.europa.eu/content_business_registers_at_european_level-105-hr.do.

²² Uredba Vijeća (EZ) br. 2157/2001 od 8. listopada 2001. o Statutu europskog društva (SE), SL L 294, 10.11.2001., str. 1.

²³ Članak 7. Uredbe (EZ) br. 2157/2001.

isteka prijelaznog razdoblja imaju registrirano mjesto poslovanja u EU-a zadržat će svoj pravni status, čak i ako ih je prije datuma povlačenja osnovalo društvo iz Ujedinjene Kraljevine. Isto se primjenjuje i na SE-ove kao društva kćeri²⁴.

- **Europsko gospodarsko interesno udruženje (EGIU)**²⁵ mora biti registrirano u državi članici EU-a²⁶. Nakon isteka prijelaznog razdoblja EGIU-ovi koji su registrirani u Ujedinjenoj Kraljevini više nemaju status EGIU-a.

U skladu s člankom 4. Uredbe (EEZ) br. 2137/85, članovi EGIU-a mogu biti samo trgovačka društva ili druga pravna tijela osnovana u državi članici EU-a, imaju svoje registrirano ili statutarno sjedište i središnju upravu unutar EU-a ili fizičke osobe koje obavljaju usluge u EU-u. Ako su trgovačka društva osnovana u Ujedinjenoj Kraljevini ili druga pravna tijela Ujedinjene Kraljevine članovi EGIU-a i ako fizičke osobe obavljaju usluge samo u Ujedinjenoj Kraljevini, nakon isteka prijelaznog razdoblja više ne pripadaju EGIU-u.

- **Europska zadruga (SCE)**²⁷ mora se osnovati na području EU-a²⁸, a registrirano mjesto poslovanja mora biti u istoj državi članici EU-a kao i sjedište²⁹. Nakon isteka prijelaznog razdoblja SCE-ovi koji su registrirani u Ujedinjenoj Kraljevini više nemaju status SCE-ova.

U članku 2. Uredbe (EZ) br. 1435/2003 za fizičke se osobe zahtjeva da imaju boravište u EU-u, a za pravne osobe da imaju poslovni nastan u EU-u kako bi mogle osnovati SCE. SCE-ovi i nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine moraju biti u skladu s tim zahtjevima. Ako zahtjevi iz članka 2. Uredbe (EZ) br. 1435/2003 nisu ispunjeni, nakon isteka prijelaznog razdoblja SCE više nema status SCE-a.

Na internetskim stranicama Komisije dostupne su opće informacije o pravu trgovačkih društava http://ec.europa.eu/justice/civil/company-law/index_en.htm i o europskoj zadruzi (https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/cooperatives/european-cooperative-society_hr). Te će se stranice prema potrebi ažurirati.

Europska Komisija

Glavna uprava za pravosuđe i zaštitu
potrošača

Glavna uprava za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo te mala i srednja poduzeća

²⁴ Članak 2. stavak 3. Uredbe (EZ) br. 2157/2001.

²⁵ Uredba Vijeća (EEZ) br. 2137/85 od 25. srpnja 1985. o Europskom gospodarskom interesnom udruženju (EGIU) (SL L 199, 31.7.1985., str. 1.).

²⁶ Članak 6. Uredbe (EEZ) br. 2137/85.

²⁷ Uredba Vijeća (EZ) br. 1435/2003 od 22. srpnja 2003. o Statutu europskih zadruga (SCE), SL L 207, 18.8.2003., str. 1.

²⁸ Članak 1. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 1435/2003.

²⁹ Članak 6. Uredbe (EZ) br. 1435/2003.